

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14—, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO K 1-20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU. PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRŽNA TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, subota 3. travnja 1915.

BR. 63. (293.)

Uskrсни dar Hrvatima.

„Hrvat“, glasilo vfhovne uprave stranke prava, odredbom bana od 29. ožujka, obustavljen je — radi pisanja „protiv interesa države“.

Malo iza bukuća rata obustavljene su od magjarske vlade „Riječke Novine“, razglazene kao organ kapucina, valjda s istih razloga. Obustavljen je također i pravaški „Hrvatski Branik“ u Mitrovici, i pravaška „Hrvatska Podravska Straža“ u Koprivnici.

Mi smo sastavni dio stranke, kojoj je „Hrvat“ bio vrhovnim glasnikom te nas obustava njegova dira i kao pristaše kao Hrvate.

Da prosudimo značajku sudbine „Hrvata“, red nam je u prvome redu konstatirati apsolutnu opriječnost vjeka u shvaćanju slobode štampe ovakoj i onkraj Lajte, što smo najdrastičnije osjetili mi, kada nam se plijenilo čak i izjave magjarskog ministra predsjednika grofa Tisze, dok se je istodobno ta ista izjava putem magjarskih i banovinskih novina širila u našu Dalmaciju putem tišuća raznih novinskih primjeraka iz Pešte, Zagreba, Rijeke itd., a da cenzorna naša obast nije nalazila shodnim to spriječiti.

Na isti način turaju se u javno mnijenje Dalmacije i čitave ove poli Monarkije magjarske Jeremijade glede Przemysla, prave optužbe na vojnu upravu.

Magjari su, čudnom igrom prilika, došli na domnjirajući položaj u Monarkiji. Nijednom pak narodu s ove strane Lajte ne bi došlo na pamet, da im taj položaj osporava, kada bi ga oni vršili uistinu u smislu dobro shvaćenih državnih interesa. Na protiv, čitav njihov postupak nije ništa drugo do nastavak poznate njihove politike oslabljenja države.

Ako su Hrvati, Slovenci, Česi, Poljaci, Nijemci i ostali narodi države mogli da progutaju nastup baruna Buriana na vodstvo habsburške vanjske politike, premda su osjećali abnormalnim, da na takovo mjesto dolazi bivši najjači zakrilnik velikosrpske politike; ako su ti isti narodi, i ako brojem, gospodarski i kulturno jači od Magjara, mogli progutati gospodstvo magjarskog ministra predsjednika grofa Tisze u čitavoj politici Monarhije, — to ipak nemogu i ne će nikada pristati na to, da budu smatrani kao neka inferiorna pasmina.

Hrvatski narod pogotovo nemože i ne će da služi takovoj raboti, jer i po historičkim i po pozitivnim pravima imao bi da uživa slobodan, neodvisan državni život.

U krugu ovih ideja bilo je uređivano i glavno glasilo stranke prava „Hrvat“. Ako je to njegov grijeh, čak protiv interesa države, onda smo svi mi Hrvati griješnici. Muzevi u vrhovnoj upravi stranke, a to su — uz predsjednika dr. Milu Starčevića i druge odlične ličnosti iz Banovine — i dr. Matko Laginja, vlč. Prodan, dr. Dulibić, dr. Sunarić — nisu nikada ni za čas uzkovali se u svom vjerovanju o oživotvorenju jedinstva i

državne neodvisnosti hrvatskih zemalja pod slavim žezlom Habsburgovića. Ovo vjerovanje isповједaju i braća Slovenci sa drom. Šusteršćem na čelu, sve dakle ličnosti, na koje nemože pasti ni najmanja sjenka u pogledu njihovog karaktera. Pisanje „Hrvata“ bilo je skroz objektivno, u okviru one sjene slobode štampe, koju je grof Tisza u tako obilnoj mjeri, da ne reknemo razuzdano, dao magjarskoj štampi. Pa i ta sjenka slobode što je prama junacstvu i slavi hrvatske vojske, toli opjevanoj, i u zadnje doba od generala Dankla i Borojevića uzveličanoj? Ako su „Magjari već stavili ucjenu za dužnosti, državi prinešene, što bi tek mogla reći i tražiti Hrvatska gledajući hekatombe svojih sinova za slavu i pobjedu Habsburga?

Ili je grijeh „Hrvata“, dakle i stranke prava, što je, čiste savjesti, odlučno stajao na braniku hrvatskih prava te muzevno odbijao sve pretenzije magjarske koje vrijedjale državnu individualnost Hrvatske i narodni ponos Hrvata? Stranka prava nije nikada bila u stanju da uvadja ili štiti velikosrpski kurs, kako je to, sa svojim Kallayem, Khuenom, Burianom itd., činila ona ista magjarska liberalna stranka, koja je preuzela na se svu odgovornost za posljedice svjetskog sukoba, u kojemu je upletena Monarkija. Zato se mjera, upotrebljena protiv glavnog glasilu naše stranke, ima tumačiti kao uperena protiv hrvatstvu, s onih istih motiva koji porodiše Fehervaryvaros i posljedice toga izuma.

Ako je „Hrvat“ u očima magjarskog eksponenta zgriješio, jer je pohvalio i stavio za izgled odlučno držanje belgijskog kardinala Merciera protiv postupku njemačkih vojnih oblasti s jednim belgijskim katoličkim župnikom, zar nije dužnost i habsburške Monarkije, kao katoličke države, da joj u tome pogledu budu normativni katolički vidici, a ne vidici protestantske Njemačke i načela grofa Tisze, protestantskog pastora?

Kraj žrtava, za stvar Monarkije od Hrvatske doprinešenih, nije od potrebe naglašivati lojalnost nijednom pravašu, a tako ni „Hrvatu“. Toliko smo bili u pravu očekivati, da nam se mjeri onom istom mjerom, kojom se mjeri Magjarima i onim razvikanim radikalnim glasilima, koja se znala prilagoditi vremenu.

Voditeljima sudbine Monarkije slobodno postupati drugčije; povijest će već reći svoji i zabilježiti progon „Hrvata“ kao krvavu uvredu čitavom hrvatskom narodu.

Na južnom ratištu.

BEČ, 1. travnja. Službeno se saopćuje:

Na južnom ratištu nema nikakve promjene.

Dne 31. ožujka poslije podne Srbi su bombardirali otvoreni grad Oršovu. Na to je odgovoreno s naše strane bombardiranjem Beograda.

Mir svoj dajem vam ..

Vraćao se Pobjednik sa krvava boja, koji je uzdržao natrag dva dana. Nosaše na sebi još otvorene rane zadobivene u borbi. Ruke i noge imadjuhu šupljine čavala a bok bijaše otvoren. Prva njegova riječ bijaše oea, koju je čovječanstvo za toliko stoljeća zalud čekalo ali nikad čulo: Mir Vami!

Genijalan li i karakteristačan pozdrav! Skupo li ga je stajao ovaj mir! Pa što mari? Borba je prestala, smrt je uništena a sada, okrvavljen ali slavodobitan, vraća se sa strašnog rata. Zadobio je mir svojom krvlju, ranama i smrću.

Ko je ovaj slavni Triumfator? — Isus Nazaranin. Onaj, koji je u najtežim bolima, sramotnom smrću, na Golgoti izdahnuo. Vas je sada rasvjetljen ljepotom, odjeven čistom svjetlošću kao sunce. Trnova kruna pretvorila mu se u prelijepi vijenac slave. Rane i modrice u znakove pobjede. Ovakav je On na dan Uskrsnuća!

Neopisivom nježnošću i milinom ponavlja svojim ljubljenim učenicima — Mir Vam dajem — Mir, kakav svijet ne može Vam dati... Ovu slatku riječ ponavlja za četrdeset dana. Ta zadobio ga je borbom i krvlju pa zato mu je toliko mio. Neizreciva i čudna li proznanja izmedju strahote ratnih borba, zveketa ubojita oružja i milozvučnih, veselih zvukova crkvnih zvona, koji danas navješćuju kršćanstvu „Aleluja“. — Uskrsnuće, dan triumfa ljubavi, vijesnik mira usred groznih borba svjetskog rata! — Kakve li se misle ne redaju u pameti! Kakvih li čudnih čuvstava, punih tuge i sjete što prozrimaju srca izmorenog čovječanstva? Mir svoj dajem Vam... U sadašnjem momentu, kad čovječanstvo, odveć potišteno i bolno, proživljuje tako strašnu krizu, kakva li melemu ne pruža slatka riječ mir... koji je inaugurirao Isukrst na dan Uskrsnuća. Žive li potrebe svijetu ovog nebeskog dara!

Ovaj nebeski dar neće nikad potpunoma zasjati i razsvjetliti mutno obzorje dok božanski nauk i načela Pobjednika nad smrću te Nositelja pravog mira ne budu zavladala srcima, savjestima degeneriranog današnjeg društva.

Na dan „Aleluja“ nove se ipak nade bude. Čovječanstvo koje se sada bori krvlju čeka svoje uzaludno Uskrsnuće. Golgotski Mučenik stekao je svijetu mir uz cijenu svoje božanske krvi. Iza Golgote slijedilo je tek Uskrsnuće. Ne drugčije i narodi naše Monarhije — a osobito naš hrvatski narod — dočim ih ove godine, zvona „Aleluja“ nalaze okrvavljene u ratnim trazajima, mogu se nadati, da će dočekati slatki mir poslije borbe, mir zadobiven krvlju. Trajan će pak ovaj biti samo onda, ako ga narodi budu uvijek tražili od onoga, koji ga je prvi i jedini svijetu dao... Mir Vam svoj dajem...!

Galicija, Karpati, Bukovina.

BEČ, 31. ožujka. Službeno se saopćuje:

Na fronti u istočnim Beskidima dan je prošao mirno. U odsječcima, koji se istočno priključuju, borbe traju.

Na visovima sjeverno od Cisne, sjeveroistočno Kalnice, ponovno je više ruskih napadajnih juriša, koje je neprijatelj i noću opetovao, bilo odbiveno.

I na sjeveru od Uzočkog klanca noćni napadaji neprijateljski izjaloviše se, uz teške gubitke po neprijatelja. Daljnih 900 Rusa bilo je zarobljeno.

Na svim ostalim frontama bilo je samo artiljerijske borbe.

Od 1. ožujka ukupno je zarobljeno Rusa 1083 časnika i 39.942 momka, 86 pušćanih strojeva zaplijenjeno.

BEČ, 1. travnja. Službeno se saopćuje:

U istočnim Beskidima pokušao je protivnik u dolini Laborce noću više napadaja, koji su bili odbiveni.

Izmedju Lupkova sedla i Usočkog klanca borbe za mnogobrojne položaje na visovima traju dalje.

Na frontu u jugoistočnoj Galiciji nema nikakvih osobitih događaja.

Ko Inovlodza na Pilici u ruskoj Poljskoj ojače ruske sile napale su u zoru položaje naših četa sve do zone prepreka, ali su bile potisnute uz osjetljive gubitke.

BEČ, 2. travnja. Službeno se saopćuje:

Na frontu u istočnim Beskidima uopće je mirno, pošto su svi ruski napadaji, poduzeti zadnjih dana, krvavo bili odbiveni.

U odsječcima, koji se istočno priključuju frontu Karpata, gdje jake ruske sile napadaju, vodi se borba.

Na državnoj granici izmedju Prutha i Dnjestra odbile su naše čete pretežiti napadaj. U deset do petnaest redova, jedan za drugim, napadao je neprijatelj preko dana na više mjesta bojne fronte. Borba je trajala sve do večeri. Protivnik je bio, uz teške gubitke, posvud prisiljen na uzmak, te je osobito pred jugoistočnim odsječkom uzmicao u divljem bijegu.

U Poljskoj i u zapadnoj Galiciji nema nikakve promjene.

Noćni napadaj Rusa na donjoj Nidli razbio se je u vatri naših položaja koja je bila od najvećeg učinka.

PREDPLAĆUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

U Rusiji.

BERLIN, 31. ožujka. Službeno se saopćuje:

Rusko pogranično područje, sjeverno od Memela, bilo je jučer očišćeno.

Kod Tauroggena poraženi neprijatelj uzmaknuo je u pravcu Skadwillie.

Sjeverno šume Augustova ponovno produče ruske sile bile su u okraju šumskom kod Seiny potisnute.

Broj zarobljenih Rusa iz ovih bojeva kod Krasnopolu povećao se za 500.

Kod Klumki na Skvi daljnih 220 Rusa bilo je zarobljeno.

BERLIN, 1. travnja. Službeno se saopćuje:

U okolišu Augustova i Suvalki položaj je nepromijenjen.

Noćni pokušaji Rusa, da predju Ravku jugoistočno od Skierniewca, izjaloviše se.

Ruski napadaji kod Opcna bili su odbiveni.

U ožujku je njemačka istočna vojska zarobila ukupno 55.800 Rusa, zaplijenila 9 topova i 6 pušćanih strojeva.

BERLIN, 2. travnja. Službeno se saopćuje:

Položaj na istočnom frontu je nepromijenjen.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 31. ožujka. Službeno se saopćuje:

Francuski napadaji zapadno od Pontamoussona bili su odbiveni uz teške gubitke po neprijatelja. Jedino još na jednome mjestu zapadno šume Priester borba se vodi dalje.

Neprijateljski avijatičari obasuli su jučer Braegge, Ghistelles i Courtrai bombama. U Courtrai, u blizini lazareta, jedan Belgijanac bio je usmrćen, a drugi ranjen.

BERLIN, 1. travnja. Službeno se saopćuje:

Pri osvojenju od Belgijanaca zaposjednutog samostanskog dvorca i male podporne tačke kod Dixmuidena zarobili smo jednog časnika i 44 Belgijanca.

Zapadno od Pont-a-Moussona u šumi Priester i oko nje sinoć je borba zastala. Na jednom uzkom mjestu Francuzi su prodrli u naš najprednji jarak.

Pri okršajima predstraža sjeveroistočno i istočno Lunevillea Francuzi su pretrpjeli znatne gubitke.

U Vogeizima je samo artiljerijske borbe.

BERLIN, 2. travnja. Službeno se saopćuje:

